

dijo Slovenije MK je proučeval razvoj nekaterih krajev. Vrsto let pa proučuje mlinarstvo in peko kruha na Koprskem. Vštric s tem strokovnim in raziskovalnim delom je opravljal tudi pedagoško delo, pisal je učbenike za srednjo in za visoko stopnjo. Leta 1970 je izšla v Murski Soboti študija Murska republika 1919. Svoje študije je opiral na proučevanje arhivskega gradiva 1918—43 v Pokrajinskem arhivu v Kopru in madžarske arhive o revolucionarnem letu 1919 v Prekmurju. Dve razpravi je objavil v ZR Nemčiji in DR Nemčiji.

V Titlovem raziskovalnem delu je najpomembnejše zgodovinsko, geografsko in razvojno obravnavanje koprskega podeželja od 18. stol. naprej. Procese v pokrajini je s svojim širokim znanjem obravnaval interdisciplinarno in razvojno, zato je mogel pojasniti povezanost populacijskih procesov in gospodarskih sprememb na podeželju in povezanost zaledja z izolacijo in stagnacijo Trsta. Analiziral je obe strani razvoja, naravno in družbeno, s poudarjeno razvojno-genetsko metodo je prodiral do vseh vplivov in posebnosti v okolju. Tako je prišel tudi do obilice originalnih ugotovitev, ki jih literatura prej ni poznala (značilne transformacije agrarnega gospodarstva zaradi razvoja ali stagnacije Trsta, vzroki izginjanja starih neagrarnih dejavnosti na podeželju, povezavo med nekmečkimi lastniki zemlje in razloženo obliko naselij, nastajanje in značilnosti teras in tehnologije).

Posebej moramo omeniti še nekaj karakteristik profesorja dr. Julija Titla. Proučuje živo problematiko transformacije pokrajine in njenega življenja, uporablja zgodovinske in geografske metode, upošteva naravne, socialne, politične, ekonomske in proizvodne vidike in jih povezuje v kompleksnost regije. Ni šel po poti ozke specializacije, pač pa je izbiral specialne teme in jih široko obravnaval. Zato je lahko s svojim delom obogatil tako strokovno literaturo kakor znanost. Ta značilnost se izraža tudi v njegovem pedagoškem delu: problematiko obravnava dialektično in jasno, vedno odprto. V vseh pogledih zagovarja interdisciplinarno in skupinsko delo. Zato je uspešen v mentorskem delu in tovarišji do kolegov in študentov, vendar dosleden pri ocenah tematike.

Avguštin Lah

Dr. Avguštin Lah — šestdesetletnik

V letošnjem septembru (8. 9. 1984) je dopolnil 60 let svojega delovnega in ustvarjalnega življenja dr. Avguštin Lah, habilitirani univerzitetni profesor ter pomembni in širom znani slovenski družbeno-politični in kulturni delavec.

Rodil se je v Lenartu v Slovenskih goricah. Gimnazijo je končal v Ljubljani l. 1943. Že kot srednješolec se je vključil v narodnoosvobodilno gibanje: l. 1942 je bil sprejet v SKOJ, bil je zaprt in je nato l. 1943 odšel v partizane. Bil je v Cankarjevi brigadi, pri operativnem štabu XV. divizije in v letalskem oddelku glavnega štaba NOV in POS. Leta 1943 je tudi postal član KP.

Po demobilizaciji l. 1945 se je sprva zaposlil v lesni industriji v Sevnici, nato pa je delal pri ljudskem odboru v Črnomlju. Od l. 1947 dalje je bil v planerski službi pri novomeškem in krškem okraju ter v planski komisiji vlade LRS, kjer se je ukvarjal z lokalno industrijo in z razmestitvijo proizvodnih sil v LRS. L. 1950 je opravil strokovni izpit za planerja ekonomista. Tej mladostni navezanosti na družbeno planiranje in usmerjanje družbenega razvoja je ostal kljub drugim obveznostim in zaposlitvam zvest tudi v poznejših letih.

V tem času je tudi izredno študiral na Višji pedagoški šoli (geografija in tehniška vzgoja) ter na Filozofski fakulteti v Ljubljani, kjer je l. 1961 diplomiral. Izbira študija ni bila slučajna. Pokazala je njegovo zgodnje in poglobljeno zanimanje za geografijo, ki ji

je kasneje posvetil veliko pozornosti in ustvarjalnosti. Vendar tudi izbira tehniške vzgoje ni bila izraz zadrege, saj je znano, da je jubilanat spreten ročni delavec in mu takšno ročno delo pogostoma pomeni privlačnega konjička po napornem intelektualnem delu.

V letih 1952—58 je služboval kot učitelj in ravnatelj na gimnaziji v Kamniku. To delo ga je vpeljalo in navezalo na pedagoške in šolske probleme. Odslej je imel z njimi vse polno opravka, bodisi kot učitelj ali kot družbeno-politični delavec. V tem času se je tudi močno angažiral v političnem delu. Dve leti je bil upravnik arhiva CK ZKS (1960—61), nato pa od l. 1961 do 1968 višji predavatelj in izredni profesor ter večkratni namestnik direktorja Visoke šole za politične vede v Ljubljani (sedanja Fakulteta za sociologijo, politične vede in novinarstvo).

Leta 1964 je z disertacijo »Ljubljansko barje, problemi urejanja in gospodarskega izkoriščanja v letih 1954—1961« promoviral za doktorja geografskih znanosti. Razpravo je l. 1965 objavil Geografski institut SAZU v svoji zbirki »Dela«.

Dve leti je bil direktor Cankarjeve založbe v Ljubljani, zatem je bil kot poslanec v zvezni skupščini izvoljen za predsednika prosvetno-kulturnega zbora, za člana predsedstva zvezne skupščine in za člana ustavne komisije zvezne skupščine. Po prenehanju mandata (l. 1974) je postal podpredsednik izvršnega sveta skupščine SRS in predsednik republiškega komiteja za varstvo okolja. Opravljal je še vrsto drugih javnih in političnih dejavnosti. Tako je bil devet let poslanec zvezne in republiške skupščine, delegat na VII. kongresu ZKJ in IV. kongresu ZKS. Vodil je tudi več parlamentarnih in drugih delegacij v tujino.

V tem času se je njegovo ožje strokovno zanimanje močno usmerilo razen h geografiji tudi k varstvu okolja ter k tehnični kulturi. Postal je član sveta za varstvo okolja pri zveznem izvršnem svetu in l. 1974 predsednik sveta predsedstva SAZU za proučevanje in varstvo okolja. Na univerzi v Mariboru so ga habilitirali za izrednega profesorja za predmet človekovo okolje. Na področju znanstvene kulture je postal pobudnik gibanja »znanost mladini« in je bil celo dvakrat podpredsednik mednarodne organizacije za pospeševanje znanosti (ICC, podružnica UNESCO).

Na tem mestu je naša dolžnost, da spomnimo predvsem na jubilanatovo geografsko delo. Odvijalo se je v več smereh: na znanstvenem, poljudnoznanstvenem, šolskogeografskem in organizacijskem področju. Med pomembnejšimi znanstvenimi deli je treba opozoriti, razen na disertacijo o Ljubljanskem barju, na dve izdaji »Sodobnega sveta« (skupaj z I. V r i š e r j e m in V. B r a č i č e m), l. 1969 in 1983, kjer je med drugim, prvi med slovenskimi geografi, oblikoval daljša in temeljita besedila o politični geografiji in varstvu okolja. V knjigi »Makrosistemi in okolje« (1975) se je lotil odnosov med človeško družbo in geografskim okoljem. Že skraja ga je zanimala Jugoslavija. Njegovo prvo strokovno delo je sploh bilo »Gospodarstvo Jugoslavije« iz l. 1950, ki sicer na nekoliko deskriptiven način prikazuje jugoslovanske gospodarske razmere, vendar je to presenetljivo delo za takratni čas in za tako mladega raziskovalca. Sledilo je več izdaj »SFRJ Jugoslavija, naravno- in družbenogeografski oris« (1974, 1975, 1976, 1981), ki so služile kot šolski učbenik. Pozneje je za tujino pripravil opise »Jugoslovanske federacije«, ki so izšli v več tujih jezikih. Njegovo najobsežnejše znanstveno delo pa je »Slovenija sedemdesetih let« (1977), ki sicer po svojem značaju ni zgolj geografsko delo, saj vsebuje tudi številne negeografske orise: gospodarske, socialne, prosvetne, kulturne itd., vendar je to izvrsten dokument o naglem tridesetletnem vzponu naše ožje domovine in prikaz razvojnih problemov, s katerimi smo se srečevali v novih družbenoekonomskih in geografskih razmerah. Naj omenimo, da je Lah posegel še na nekatera druga geografska področja: ukvarjal se je z idejnimi vprašanji geografije, agrarno geografijo, deželami v razvoju, policentričnim razvojem SRS in odnosom med

geografijo in varstvom okolja. O problematiki varstva okolja, ki ga je zadnja leta tako zaposlila, je objavil v »Našem okolju« veliko člankov in razglabljanj.

Nič manj bogata ni njegova bera na poljudnoznanstvenem in šolskogeografskem področju. Naj spomnimo na berilo »Pogovori o domovini« (1963), prvo tovrstno delo pri nas, na oris »Naših sosednjih držav« (1968), »Svet: v številkah in podobah« (1977), na celo vrsto krajših člankov ali opisov tujih dežel in zlasti na učbenike za poklicne in strokovne šole (»Gospodarska geografija za poklicne šole: 1967, 1970, 1972; »Geografija za tehniške srednje šole«, 1970, 1974, »Obča geografija za srednje strokovne šole«, 1974) ter, ne nazadnje, na turistični vodnik po Italiji (1970). Kot navdušen fotograf z veliko smisla za dobro, angažirano in geografsko izpovedno fotografijo je priredil cel kup diafilmov o Jugoslaviji in drugih deželah za šolski pouk. Mimogrede, naš jubilar ima tudi veliko smisla za slikarstvo. V redkem prostem času je naslikal veliko občutenih slovenskih krajin, ki krasijo domače sobe in sobe mnogih prijateljev.

Na organizacijskem področju, končno, spomnimo, da je bil naš jubilar štiri leta predsednik geografskega društva Slovenije in da je aktivno sodeloval na mnogih geografskih zborovanjih.

Zadnja leta je, kljub upokojitvi, prevzel nekatere pomembne in zahtevne naloge. Tako še vedno zastopa Jugoslavijo v mednarodnih organizacijah za varstvo okolja. Sprejel je uredništvo Enciklopedije Jugoslavije za Slovenijo in se v zadregah, ki spremljajo takšen posel, lotil pisanja številnih gesel o slovenski geografiji in slovenski zemlji.

Vse naštetu izpričuje, da je naš jubilar vseskozi zagnan slovenski geograf ki se sedaj, ko mu čas dopušča, znova bolj udeležuje v geografski vedi. Veseli nas, da vidi v geografiji tudi v bodoče svoje življenjsko torišče. Povezuje jo z varstvom okolja in tako odpira geografiji tudi v tej smeri nove možnosti.

Tovarišu Avguštinu Lahu ob njegovem življenjskem jubileju iskreno čestitamo in mu želimo veliko zdravih in delovnih let, v upanju, da bo v novih okoliščinah, ko je osvobojen različnih zahtevnih delovnih obveznosti, še dalje uspešno prispeval k vsestranskemu razvoju slovenske geografije.

Igor Vrišer

V spomin prof. dr. Valterja Bohinca

18. maja 1984 je v Ljubljani v 86. letu plodnega življenja po krajši bolezni umrl prof. dr. Valter Bohinec. Geografski vestnik se je pokojnika spomnil ob njegovi sedemdesetletnici (1968) in osemdesetletnici (1978). Zato tu o njegovem življenju in delu ne kaže ponavljati vsega zapisanega. Naj le na kratko preletimo glavne mejnike njegovega življenja. Rojen 12. avgusta 1898 v Voloskem pri Opatiji, je po gimnaziji v Ljubljani in po predhodnem strokovnem izpopolnjevanju na tujih univerzah, l. 1921 kot prvi promoviral s disertacijo na mladem Geografskem inštitutu ljubljanske univerze. Pod prof. A. Gavazzijem je postal skraja pomožni in nato, v letih 1922—26, redni asistent. V letih 1936—42 je bil privatni docent za regionalno geografijo. Čeprav je najbolj plodna leta preživel kot srednješolski profesor geografije na ljubljanskih srednjih šolah, se ni odrekel strokovnemu delu, tako da je ob svoji smrti zapustil vrzel v štirih panogah; v geografiji, kartografiji, jamoslovju in bibliotekarstvu. S slednjim se je ukvarjal, ko je bil v letih 1939—1965, to je do svoje upokojitve, zaposlen v NUK.

Bohinčeve geografske objave se začenjajo s prvo razpravo z naslovom *Geografija v Slovencih*, ki je izšla v prvem zvezku naše revije l. 1925. Sledile so razprave iz področja geomorfologije, geografije naselij in prebivalstva in l. 1927 prva mnogostranska predstavitev kake naše jame — *Županova jama*. Njegove regionalnogeografske objave